

فتوای قمشه ای در باب جهاد علیه کفار

۸ مهر ۱۴۰۳ ساعت ۱۰:۵۷

با فتوای حسین قمشه‌ای اغلب روحانیان و عشایر عراق در نبرد علیه انگلستان مشارکت کردند، اینان ابتدا به فتح و ظفر دست یافتند اما بعد شکست خوردند.

در دوره جنگ جهانی اول، کشورهای اشغالگر جنوب ایران را نیز مورد حمله قرار دادند. دلوار بوشهر از جمله این مناطق است. در این شرایط که کشور در انفعال و بلاتکلیفی بود، برخی از مراجع با اعلام فتوا و جهاد علیه کفار، مردم را تشویق به جنگ کردند: «محمدحسین قمشه‌ای هم فتوایی به این شرح صادر کرد: «بسم الله الرحمن الرحيم، شبهه نیست در حرمت اعانت کفار که محارب با مسلمین هستند، بلکه اعظم از کبائر است. بر علما و ارباب منابر و سایر متدینین لازم است موعظه این گونه اشخاص و ردع آنها و اگر العیاذ بالله مرتدع نشدند، آن وقت آنچه تکلیف احقر است درباره آنها بیان می‌شود. حرره الاقل محمد حسین القمشه‌ای.»

بعد از این فتاوا اغلب روحانیان و عشایر عراق در نبرد علیه انگلستان مشارکت کردند، اینان ابتدا به فتح و ظفر دست یافتند اما بعد شکست خوردند؛ فرزند می‌رزای شیرازی دوّم دستگیر شد و به ایران تبعید گردید. از آن سوی به دنبال این فتاوی، نبرد سهمگینی در شهر بوشهر علیه اشغالگران انگلیسی روی داد. رئیسعلی دلواری، زائر خضرخان، ناصر دیوان کازرونی و صولت‌الدوله قشقائی دست به قیام علیه انگلیسی‌ها زدند. خبر این جنبش‌ها به زودی به تهران رسید، مدح و ثنای فراوانی از هر سو نصیب کسانی شد که علیه اشغالگران دست به نبرد زده بودند، حتی نقالان قهوه‌خانه‌ها اشعار حماسی در مدح تنگستانی‌ها سرودند. به محض اینکه احکام جهادیه علمای عتبات منتشر شد، آنان تلگراف‌هایی هم به رؤسای ایلات و عشایر ایران زدند، اغلب سران عشایر به این تلگراف‌ها که در مورد وجوب جهاد علیه انگلیسی‌ها بود جواب مساعد دادند الا شیخ خزعل؛ بسیاری از علمای مقیم ایران هم این جهادیه‌ها را امضا کردند و از احمد شاه به عنوان پادشاه مسلمین خواستند از ثغور کشور حفاظت کند...»

منبع: حسین آبادیان، ایران از سقوط مشروطه تا کودتای سوم اسفند، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۵، ص